

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
9.7.2018
Taltionumero
3365
Diaarinumero
1355/2/18

1 (7)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Turun hallinto-oikeus 22.2.2018 nro 18/0131/2

Asian aikaisempi käsittely

A on hakenut vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa lain (vammaispalvelulaki) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kuljetuspalveluja.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan alainen viranhaltija on 9.6.2017 teke-mällään päätöksellä siltä osin kuin korkeimmassa hallinto-oikeudessa on kysymys hylännyt A:n hakemuksen 6–8 kuljetuspalvelun lisämatkan myöntämisestä kuukaudessa sekä oikeuden perua tilattu kyyti myöhem-min kuin 30 minuuttia ennen sovittua aikaa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on päätöksellään 15.8.2017 (§ 36) siltä osin kuin korkeimmassa hallinto-oikeudessa on kysymys hylännyt A:n oikaisuvaatimuksen lisämatkoja ja matkojen peruutusoikeutta koskevalta osalta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Turun hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen lisämatkojen myöntä-misestä sekä oikeudesta peruuttaa tilattu matka myöhemmin kuin 30 mi-nuuttia ennen sovittua aikaa.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovelletut säännökset

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaispalveluasetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset. Pykälän 3 momentin mukaan kuljetukset voi kunta järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla taikka korvata jäljempänä 5 §:ssä tarkoitetulle henkilölle taksilla, invataksilla tai vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Vammaispalveluasetuksen 6 §:n mukaan kuljetuspalveluja on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi vähintään kahdeksantoista yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa kuukaudessa.

Asiassa saatu selvitys

Neurologian ylilääkärin 28.7.2017 antaman lausunnon mukaan A:lla on vaikeahoitoinen epilepsia. Epilepsiakohtauksia tulee viikoittain. A:n täsapaino on huono. Hän käyttää rollaattoria ja kaatumisia tapahtuu. 28.7.2017 päivätyssä potilaskertomuksessa on todettu, että parin viikon aikana A on saanut tavallista enemmän epilepsiakohtauksia.

A:n palvelusuunnitelmassa 20.2.2017 todetaan A:n toimintakyvyn osalta, että epilepsiakohtauksia on runsaasti, minkä takia hän vaatii jatkuvaa valvontaa. Kohtauksia tulee viikoittain ja ne tulevat varoittamatta, eikä niihin ehdi reagoida. Epilepsiakohtaukset ovat pääasiassa tajuttomuuskohtauksia. Niiden johdosta on ollut myös loukkaantumisia.

Kaupungin vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun ohjeen 2.5.2017 mukaan, ellei ennakoon tilattua matkaa peruta viimeistään 30 minuuttia ennen sovittua matkan alkua, kuluttaa tämä asiakkaalta yhden kuljetuspalvelumatkan. Lisäksi asiakas joutuu korvaamaan kyydistä autoilijalle mahdollisesti aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Valituksenalaisessa päätöksessä todetaan, että kuljetuspalveluiden piirissä on paljon iäkkäitä ihmisiä ja henkilöitä, jotka voivat saada sairaskohtauksen, eikä A:n tarvetta perua matka myöhemmin kuin 30 minuuttia ennen lähtöä voida muihin kuljetuspalveluasiakkaisiin verrattuna pitää niin erityisenä, että oikeus perua matka myöhemmin voitaisiin myöntää.

A on perustellut kuljetuspalvelun lisämatkojen tarvettaan muun ohella sillä, että mielialan hyvinvoinnin turvaamiseksi on tärkeää, että on mahdollisuus käydä useammin esimerkiksi konserteissa sekä muissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Kaupungilla on oikeus päättää kuljetuspalvelujen järjestämistavasta, eikä kuljetuspalvelun saajalla siten ole ehdotonta oikeutta saada kuljetuspalvelua haluamallaan tavalla järjestettynä. Edellytyksenä on kuitenkin, että vammaispalvelulain tarkoittamien kuljetuspalveluiden järjestämistavoista päätettäessä ei estetä vammaisen henkilön yksilöllistä oikeutta saada hänelle sopivia palveluja ja tukitoimia. Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka A saattaa saada epilepsiakohtauksia, myös häneltä voidaan edellyttää matkojen perumista ohjeissa edellytettyä aikaa ennen lähtöä. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan päätöstä ei siten ole aihetta muuttaa.

A:lle on myönnetty vammaispalveluasetuksen mukainen vähimmäismäärä kuljetuspalvelumatkoja. Mikäli vaikeavammainen henkilö hakee matkoja enemmän kuin asetuksen tarkoittama vähimmäismäärä, hänen on pystyttävä perustelemaan vammasta tai sairaudesta aiheutuva lisämatkojen tarve. Edellytyksenä on tämän lisäksi, että kyse on tavanomaisiin elämäntoimintoihin kuuluvasta välttämättömästä liikkumistarpeesta. Asiassa ei ole esitetty sellaisia perusteita lisämatkojen tarpeelle, että sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan päätöstä olisi aihetta tältäkin osin muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja hänelle myönnetään hänen hakemansa lisämatkat sekä oikeus peruuttaa tilattu matka myöhemmin kuin 30 minuuttia ennen sovittua lähtöaikaa. Lisäksi A on vaatinut, että kaupunki veloitetaan korvaamaan A:lle asian hoitamisesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.

Vaatimuksensa tueksi A on todennut muun ohella seuraavaa:

Vammaispalveluasetuksen 6 §:n säännöstä ei voida tulkita sillä tavoin, että vaikeavammaisen henkilön subjektiivinen oikeus olisi kuukaudessa enintään 18 matkaa. A:lla on asiointimatkojen tarvetta niin runsaasti, etteivät myönnetty kuljetuspalvelumatkat riitä. A:lla ei ole mitään muuta kulkumahdollisuutta. Käytännössä asiointi tarkoittaa muun muassa kaupassa käyntiä ja esimerkiksi konserteissa käyntiä. A:n mielialan hyvinvoinnin turvaamiseksi on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus käydä useammin esimerkiksi konserteissa sekä muissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Kuljetuspalvelun tarve on lisääntynyt varsinkin, koska taksi ei nykyisin odota asiointien välillä. Esimerkiksi yhteen kauppareissuun menee siten kaksi kuljetuspalvelumatkaa. Kun kuljetuspalvelumatkoja on nyt myönnetty 18 kappaletta kuukaudessa, tarkoittaa se käytännössä korkeintaan yhdeksää reissua kuukaudessa. Koska matkoja on myönnetty A:lle vain rajallinen määrä, pitää matkojen käyttö suunnitella hyvin tarkkaan etukäteen. Näin A on tehnytkin, mutta siitä huolimatta käytännön elämä on osoittanut, että 18 kuljetuspalvelumatkaa kuukaudessa ei riitä. Varsinkin silloin, jos äkillisen kohtauksen vuoksi A joutuu perumaan matkoja liian myöhään, jolloin nämä perutut matkat katsotaan joka tapauksessa käytetyiksi.

A:lla on vaikeahoitoinen epilepsia, ja kohtaus saattaa tulla hyvin yllättäen juuri ennen lähtöä. Vammaton kuntalainen voi päättää juuri ennen autoon nousua lähteekö matkaan vai ei, mutta kuljetuspalvelua käyttävä joutuu tekemään päätöksen 30 minuuttia ennen lähtöä. A on pahimmillaan saanut jopa neljä kohtausta päivässä. Pelkästään tämän

vuoden aikana hän on jo neljä kertaa saanut niin pahan kohtauksen, että paikalle on pitänyt hälyttää ambulanssi. A:lla on korotettu eläkkeensäajan hoitotuki, ja lääkäreiden kanssa on jo keskusteltu siitä, olisiko A:lla mahdollisuutta erityishoitotukeen runsaiden kohtausten perusteella.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antamassaan selityksessä vaatinut A:n valituksen hylkäämistä.

A on ilmoittanut, ettei hänellä ole tarvetta antaa vastaselitystä edellä mainitun selityksen johdosta.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.
2. A:n oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Perustelut

1. Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.
2. Asian näin päättyessä ja kun otetaan huomioon hallintolainkäyttölain 74 §, A:lle ei ole määrättävä maksettavaksi korvausta oikeudenkäyntikuluista.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Hannele Ranta-Lassila
oikeusneuvos

Alice Guimaraes-Purokoski (t)
oikeusneuvos

Leena Äärilä
oikeusneuvos

Kari Tornikoski
oikeusneuvos

Toomas Kotkas
oikeusneuvos

Katja Saukkonen
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös	A, maksutta
Jäljennös	Turun hallinto-oikeus
	Sosiaali- ja terveysvaliokunta